

REDACȚIA

Arad, Str. Aulich (Adam)

ABO MENTUL

Pertru Austro-Ungaria
de un an fl. 10; pe 1/2,
an fl. 6; pe 1/4, de an
fl. 2,50 pe 1 lună fl.

N-rii de Duminică pe
an fl. 2.—

Pertru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscrisurile nu se întorc.

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA

Arad, Str. Aulich (Adam)

INȘERTIUNILE:

de 1 p. garmană: prima-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbru
de 80 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt să plăti
înainte în Arad.

Scrisori nerancate nu
primesc.

Pasivitate sau activitate?

II.

Pasivitatea față cu alegerile die-
tale a fost, precum știm, mai lătuie
decretată de frații noștri ardeleni
în ședința dela 7 Martie 1869 a Con-
ferenței din Miercurea. Atunci s'a vo-
tat, la propunerea reșosatului Visa-
rion Roman, următoarea hotărâre:

„Conferența inteligenței române se
declină întreagă — afară de 4 membri
— pentru pasivitatea absolută a națiunii
române din Transilvania față cu alegerile
vitoare la dieta din Pesta.”

Ear' în dezvoltarea propunerii
sale, propunătorul zicea:

„Considerând modul, în care s'au de-
lăturat legile transilvane dela 1868/64. modul,
în care fu conchisă dieta feudală dela
Cluj din 1865 și dieta din Pesta la anul
1866—68. modul, în care dieta Ungariei a
tractat cesiunea uniunii Transilvaniei cu
Ungaria; cons derând m'i de parte legile
aduse în această dietă și împregiurarea, că
prin toate cele amintite se înteză la șter-
gere totală a autonomiei Transilvaniei
și a celor mai scumpe drepturi ale noastre,
— cred că nu mai rămâne altă decât să
adoptăm p'un timp pasivității abso-
lute.”

Vedem dară, că au fost grave
motive politice și constituționale, care
au forțat pe frații ardeleni să
accepteze politica, în multe privințe
păgubitoare a pasivității. Vedem în
același timp, că ei deja primul pas
pe acest teren, făcut nu de voie bună,
ci siliți de împregiurări, l'au înțeles
numai pentru timpul cât vor sta în
ființă motivele cari i-au silit să-l
facă.

Propunătorul cel dintău al pa-
sivității declară, că o voește numai
„p'un timp”, ear' conferența enunță
și mai precis, că decretează pasivi-
tatea numai față cu alegerile par-
lamentare de atunci.

Reținem, va să zică, faptul in-
contestabil, că Românii ardeleni n'au
decretat pasivitatea de dragul pasivi-
tății, nici nu ea dogmă de valoare
vecinică, ci din motive politice bine
determinate și numai pentru timpul
duratei acestor motive.

Din nenorocire însă, împregiu-
rările politice, care i-au împins pe
Ardeleni la pasivitate, nu numai că
nu s'au schimbat, dar' s'au agravat
chiar în anii următori. Pe lângă gra-
vaminele lor de la 1869 s'au mai
adaos altele, între care cel mai de
căpetenie: legea electorală de la 1873,
cu censul urcat pentru Ardealul mai
sărac de cât Ungaria, cu vot fără
cens pentru „nemeși”, cu inichitatea
distribuției numărului de deputați și
cu împărțirea meșteșugită a cercurilor
electorale, astfel, ca elementul ro-
mănesc pretutindenea să fie scurtat
și sedus la imposibilitatea de a lupte

pe terenul parlamentar, în condițiile
cari i-se cuvin în baza numărului și
a importanței sale politice.

În chipul acesta Românii au
trebuit să se convingă, că în gândul
guvernanților nu mai era numai „șter-
gere totală a autonomiei Transilvaniei”,
ci de-a dreptul desființarea poli-
tică a elementului românesc.

În asemenea împregiurări nu pu-
tea fi vorba de-a abandona politica
de pasivitate. Din contra, precum știm
chiar și puținii „activiști”, care tot se
m'i găsiu la început, luau parte la
alegeri și mergeau chiar în parla-
ment, s'au convins în cele din urmă,
că sunt pe cale greșită, sau cel pu-
țin nu au mai îndrăsnit să se afirme
în viața publică.

Asta era situația la 1881, când
pentru prima-dată s'au întrunit repre-
sentanții alegătorilor români din Tran-
silvania și din Ungaria în confe-
rența națională la Sibiu și au or-
ganizat partidul național român.

În această conferență frunțașii
poporului nostru au fost siliți să de-
creteze din nou, că Românii ardeleni
nu pot abandona pasivitatea. În ace-
lași timp însă, cu tot prețul ce cu
drept cuvânt se pune pe solidaritate
și care fără îndoială l'ar fi avut o
procedere întru toate uniformă a Un-
gurenilor și a Ardelenilor, pentru cei
dintău au decretat participarea activă
la alegerile parlamentare. Prin acea-
sta au dovedit din nou, că ei în
fondul cesiunii ar dori cu toții să
poată fi activi, și că sunt activi
acolo unde, pe lângă toate celelalte
nedreptăți ce le erau comune tuturor,
sunt măcar scutiți de ofensa umilitoa-
re a unei legi electorale excepțio-
nale, care dela capul locului îi pune
în stare de inferioritate față cu cele-
lalte elemente.

Foarte clar se vede aceasta din
textul rezoluțiunii, votată de Confe-
rența națională din 12—14 Maiu 1881,
care sună:

„Din îndemn adevărat loial și curat pa-
triotic, reprezentanții alegătorilor români, legă-
du-se și constituindu-se în solidaritate, recu-
nose necesitatea de a se uni toți Românii de
sub coroana St. Stefan și de a-și împreuna
și organiza puterile pentru apărarea dreptu-
rilor și intereselor tuturor, politice, economice
și mai vârtos a celor mai desconsiderate na-
ționale și culturale ale lor proprii, ca condi-
țiuni de viață.

„Spre scopul acestor opărări, pentru
Românii din Transilvania se recunoaște ne-
cesitatea de rezistență pasivă față de legis-
lațiunea din Budapesta și de alegerile pentru
aceea, pe cât timp sustan acolo legi ne-
drepte și acea administrațiune vitregă
pentru ei; ear' pentru Românii din părțile
ungurene recunoaște oportunitatea de a
participa la alegeri și la dieta, pe cât le
permite legea și executarea ei onestă și îm-
pregiurările locale, spre scopul de a scoate
un număr posibil de deputați naționali,
cari în sinul legislațiunii patriei să dea
exactă expresiune tristei situațiuni mai
sus atinse și să stăruiască la revistunea
legilor rele și la totala executare a ace-
lora, întru îndreptarea actualului situațiuni.”

a.

Ce o să fie, dacă contele Thun
în nici un chip nu va reuși a alcătui
delegațiunea austriacă? Dacă tema de
care se ocupă neconținut, mai în fiecare
zi, presa de dincolo și cea dela noi. Ono-
rabiliți bărbați de stat și diplomați eme-
ritați ovrei dela ziaristica patriotică
despic și respică din fir în p'er para-
grafit legat dualiste, talmăcind și res-
tălmăcindu-le rostul în o sută și unul
de chipuri, în cea mai mare parte fan-
tesiste.

Ca ce o să fie într'adevăr în ca-
sul sus pomenit, nu se poate prezice
de loc; cunoscând zicala, că „Austria e țara
împrobabilităților și surprinderilor nă-
praznice” rămâne că și acolo, — precum
a spus mini trul de finanțe Lukács la
banchetul dela ziua monarhului —:

„Oricât de inversunat s'ar fi d. slă-
nuit în istorie furtunile politice,
în totdeauna tronul a fost stânca
aceea, la poalele căreia vuitele
s'au domolit.”

Oricare va fi soarta delegațiunilor
și a dualismului, ideea îndreptării
naționale va pute numai înainta
câtă biruința peste heghemonia
națională, atât dincolo, cât și din-
coace.

La adresa șoviniștilor.

La Saint-Privat (Alsacia), s'a desvâit,
Vineri 18 c., un monument ostășesc comun,
ridicat de către regimentul german Nr. 1
al „gardei împ'ătești”, în memoria celor
căzuți al acestui regiment în lupta întem-
plată pe locul aceste în răboiul pruso-
francez din 1870/71. Monumentul conș-
tă dintr'un postament, luerat cu artă archi-
tectonică perfectă, ear' pe el stă în picioare
archangelul Gabriel, răzimat pacnic pe
o sabie. Cea mai mare surprindere însă
despre însemnătatea atât a monumentului în
surs, cât și a solemnității desvârierii lui, lă-
săm să reiasă din următoarele cuvinte
scoase din vorbirea împ'ăratului Wilhelm II,
rostită cu acest privilegiu.

Scotând mai lătuie în iveală eveni-
mentul însuși, în memoria căruia monumen-
tul e ridicat, precum și legăturile între acest
regiment și casa domnitoare a Hohenzoller-
nilor, împ'ăratul zise:

„Voesc așa-dar', ca acestei fi-
guri să se atribue și o însemnătate
generală. Ea stă pe acest câmp pă-
truns de sânge ca și o pază pentru
toți soldații brași căzuți aci, din am-
bele ostiri, atât al celor franceze,
cât și al celor germane; căci cu vite-
jie și cu eroism s'au coborât în mor-
ment glorios și soldații francezi, lup-
tându-se pentru împ'ăratul și patria lor.
Ear' când stindardele noastre, aceste
scumpetați mareațe (dise Grössen) se
vor închina dinaintea statuii de bronz
și vor fâlțai melancolic d'asupra mor-
mintelor iubitorilor noștri camareți, să
fâlțâie și d'asupra mormintelor
adversarilor noștri, și să le șoptea-
scă tainic, că cu o simț plină de me-
lancolie ne aducem aminte de mor-
ții viteji.”

Ce palmă strajnică și încă dintr'un loc
pe cât de neîntrecut competent, pe atât de
năpraznic neașteptat, pe obrazii cei umflați

și încruntați de furia șovinismului Kossuth-
Eötvös-Barabás-ist, deslănțuit cu privilegiul
sfințit monumentului Hentzi. Simți-vor oare
arsura, sau se vor șterge pe buze mângă-
indu-se cu gândul, că nici pe departe n'a șecat
încă „puful cu apa sfințită” Kossuth Lajos-
istă și că prin urmărire încă vreme potrivit
de îndelungată vor pute face gheșefturi
cu ea?

Cât despre celelalte impresii, ce ni-le
deșteapă cuvintele împ'ăratului Wilhelm,
anume privitor la raporturile politice între
Francia și Germania, vom reveni altă dată,
câci nu vrem să le discutăm deodată cu
palmă aplicată Kossuthistilor.

Toastul dela Arad și discursul dela Presaca.

(Intimpinare).

Dăm loc următoarei scrisori, care
ni-o trimite amicul nostru, dl Septi-
miu Albini:

„În „Tribuna” dela 3/15 August, a. c.
directorul ei dl Dr. Elia Dăianu, iubitul
mău conșătean, mai adaugă una la perfid-
diile, de care am cuvinte de a mă plânge
contra d-sale. Anume, din incidentul că
cumnatul meu, preotul Emanuil Beșă din
Zlagna, ar fi rostit un discurs la inaugura-
rea monumentului dela Presaca, d sa per-
mite să se publice în „Tribuna” însinuarea,
că acel discurs preotul Beșă l'ar fi vorbit
în calitate de „cumnat al fraților Albini”,
eari sunt banuși a fi înregimentați la „In-
frățirea maghiaro-română” a „noilor gol-
diști.”

Fără îndoială „Tribuna” se crede în-
dreptătită la această bănuială în urma ce-
lor petrecute la banchetul dela instalarea
P. S. S. Domnului Episcop Iosif Goldiș.
N'am avut de cuget să mă pronunț în pu-
blicitate asupra acestora. Acum însă, fiind
provocat cu atăta lipsă de bună credință,
te rog, iubite amice, să faci loc în prețuita
foaie ce redigi, următoarei mele declarații:

Dintr'o scrisoare amicală, primită dela
un frunțaș arangiator al festivităților din
Arad, m'am convins, că manifestația provo-
cată de discursul contelui Ștefan Tisza,
v'a surprins chiar și pe D-voastră Aradani,
„căci toate s'au întâmplat spontan”. N'am
dară trebuință să vă rog expres ca să-mi
atestați, că eu n'am avut și, precum de
sine este înțeles, nici n'am putut ave cu-
noștință prealabilă de cele întâmplate.

Cu toate acestea nu neșitez a mărturisii,
că ca membru credincios al partidului națio-
nal român și ca vechiu „tribunist”, ideile ex-
mise de către contele Ștefan Tisza le-am citit
cu satisfacție și că cred, că fiecare Român de
bine tot cu satisfacție va fi ascultat, după
multă vreme, asemenea cuvinte din rostul
unui frunțaș al-vieșii publice maghiare.

Poporul român tot-deauna pacea și
buna înțelegere a căutat-o. În special „Tri-
buna”, la care am colaborat zece ani de
zile, a fost înfrințată în prima linie pe tru-
ca să pledeze pentru rezolvarea prin bună
luț-legere a conflictului dintre Maghiari și
Români. Dacă dl Dr. Elia Dăianu va bine-
voi să dechiză primul nr. al foii ce astăzi
cu atăta neocompetență conduce, va găsi
într'înșul, în articolul-program al redacți-
unii, următorul pasagiu: „Lăsați de Dumne-
zeu pe aceeași bucată de pământ, împreună-ți
într'un singur stat, strins legați prin interese
zilnice și puși sub povara aceleiași cap,
mai cu-ând sau mai târziu va trebui să în-
ț-legeți, că suntem avisați în nod fatal unii
la alții, și să curmăm lupta, din care nu
poate să rezulte de cât sleirea patriei no-
stre”. („Tribuna”, 1884, Nr. 1, 14/26 Apr)
De la această credință „Tribuna” nici odată
nu s'a abătut, câtă vreme noi „Vechii tri-
buniști” eram respunzători de cele publi-
cate în coloanele ei.

Acest spirit conciliant, această dorință
de împăcare le vom găsi asemenea în toate

actele politice ale partidului nostru, dacă le vom consulta cu pricepere și fără patimă. Și mie nu se poate altfel, căci doară nu ne vom pune să proclamăm lupta de exterminare reciprocă? Aș fi neconsolat dacă gloria de a face această proclamație ar fi rezervată consăteanului meu, de care odinoară legam alte speranțe și care pe de-asupra este un evlavios cleric...

Până acum însă, cei ce singuri n'au voit să știe de împăcare, au fost oamenii politici ai Maghiarilor, răpiți de curentul sovietic, obsedați de ideea de stat, adică de maghiarizare. De aceea, când astăzi vine unul dintre ei, și încă unul care poartă un nume, de care sunt legate cele mai grele suferințe ale neamului nostru, și declară nerugat de nimeni, că încep și ei a înțelege, ceea-ce noi totdeauna am profesat: necesitatea păcii și a unei înțelegeri, atunci nici un Român cu minte și cu judecată politică nu-și va renege trecutul și nu va face pe grozavul. Repet dar, că *discursul dela Arad al contelui Stefan Tisza îl consider de un progres în viața politică a statului unguresc și că în același timp sunt încântat de răspunsul ce i-a dat Nestorul nostru, P. S. Sa Părintele Episcop Nicolae Popea, care și acum, ca de atâtea-ori, a interpretat cu vervă și competență credințele și sentimentele poporului său.*

Sunt, cu toate acestea departe de a da cuvintelor contelui Stefan Tisza o importanță, care nu o au. Contele Tisza, deși deputat și membru al majorității parlamentare, nu este astăzi o persoană oficială. Cuvintele lui nu angajează decât la nimic actuala stăpânire. Chiar însă de ar fi ministru, nu prin cuvinte se poate face împăcarea Românilor. Dorind împăcarea, Românii consideră acele cuvinte ca un simptom îmbucurător, și vor aștepta, ca cuvintelor să le urmeze faptele. Incolo, tot ce cred că se poate cere de la Români și în același timp tot ce cred că rezultă, pentru oamenii nepătimași, din atitudinea Românilor aradani față de discursul contelui Stefan Tisza, este promisiunea, că ei nici odată nu vor face greutăți, când v'ur guvern le va oferi în bună credință pacea, se înțelege, împreună cu toate garanțiile reclamate de lege, drept și dreptate.

Atâta însă și nimic mai mult! După un singur și izolat simptom împăciitor, ale cărui adevărate motive nici nu suntem în măsură să le apreciem pe deplin, nu cred că suntem îndreptățiți la prea mare bucurie și la prea mari speranțe. Din contră, experiențele trecutului și chiar actuala situație ne învață, că o anumită doză de scepticism sănătos va fi la locul său și în cazul de față.

De aceea, dacă cumnatul meu, preotul E. Beșa, după cum ar rezulta din spusele „Tribunei“, căreia însă nu pot să-i dau crezământ necondiționat, va fi trecut înomenitul său discurs peste marginea ce trebuie să punem speranțelor și bucuriei noastre în privința „înfrățirii“ ori „impăcării“, apoi a făcut-o pe răspunderea sa;

eu nu pot să-l urmez pe acest teren și nu pot să-l aprob.

București, 5/17 Aug. 1899.

S. Albini.

Tocmai acum primăram de la dl Beșa textul discursului rostit la Presaca, pe care Dr. Daianu, deși recunoaște că nu l'a putut reda fidel, însă îl dă și îl comentează după ideile și gustul său, restălmăcând cuvintele autorului. De aceea reproducem aci întreg discursul dlui Beșa, așa precum ni l'a trimis, lăsând publicului să judece valoarea deducțiilor și comentarelor daianistice.

Eată discursul:

Motto „Dulce et decorum est pro patria mori“.

Trăim de aproape 2000 de ani pe aceste plaiuri. Au trecut potop-potop furtunile preste capul nostru. Cele mai barbare popoare ne-au copleșit, dar apa a trecut, pietrișul a rămas, căci pământul apărut cu sângele nostru ni-a fost mult mai drag decât ca să-l părăsim, și nu-i popor pe lume, care mai greu să-și părăsească patria ca și Românul. Fie pânea cât de rea, tot mai bine'n țara mea. — Pământul țării, plaiurile ei, codrul ei sunt frate cu Românul și deci nu se desparte de el în veci, patriei îi dedică fiecare Român și poporul întreg viața sa. — „A ragy világon e kivül, nincsen számodra hely. Itt élned, halnod kell.“

De 1000 de ani suntem în această patrie cu poporul maghiar; împreună am apărut-o cu sângele nostru și împreună, sub conducători, sub rege de viață română am înălțat gloria țării la cel mai înalt fuzel din scara istoriei. E însă de regretat că cei-ce „dextram dantes“ au jurat a fi frați, fi aceleiași patrii au ajuns față în față ca dușmani, sfâșiindu-și între sine forțele care atât de bine ar fi putut fi folosite spre binele comun. Nu e acum momentul a căuta cine poartă vina nelcrederii reciproce. Această nelcredere a pus și la 48 pe Români în luptă cu Ungurii, deși și unii și alții urmăreau scopul stingerii iobăgiei și eluptarea demnității și libertății poporului. Idealul „iubirei de patrie“ s'a deșos în interes privat național și în nelcredere comună și astfel am ajuns la un războiu civil și apoi, ca și ori-și-ce războiu civil, așa și 48-ul a avut scene jalnice, tragice și cu atât mai regretabile din ambele părți, cu cât lupta a fost între frați și între fiil aceleiași patrii avisați unii la alții. Tabloul nelcrederii e trist și posomorit. Și ce frumos e când frații trăiesc împreună! Mormântul acesta, în care de sigur sunt și Români, este mărturie văzută, că țărina aceleiași patrii străbună acopere în vâul dragostii sale pe fiil dușmăniț în viață, iar acum îmbrășișăți spre vecinică odihnă.

Dacă deci iubirea aceleiași patrii este pentru ambii supremul ideal, — de ce nu s'îlăm căile mergerii împreună și a unei înțelegerii cultivându-ne fiecare nesuperați datinile, portul, limba și celelalte clendii na-

ționale și contopindu-le apoi împreună în dragostea țării comune. Monumentul de față fie-ne un îndemn de a ne îmbrășișa nu numai în mormânt, ci și în viață de-a așta punctele de atingere, de înțelegere, și atunci nu va fi patrie mai fericită ca patria noastră; atunci, dar numai atunci vom pute zice cu Romanul:

„Dulce et decorum est pro patria mori!“

CUVÎNT

la situațiunea noastră culturală

CĂTRA

P. S. Sa dl Episcop IOSIF GOLDIȘ

și

CONSILIERII SEI.

2. Mijloacele.

a. Recusitele.

Resultatul învățământului depinde în mare parte și dela mijloacele de instrucție, ca d. e. recusive de învățământ, manuale didactice etc.

Era de așteptat, ca ven. consistor din timp în timp să fi surprins pe părinții protopresbiteri ca inspectori, prin vr'un exmis, care având autoritatea și cultura specială pedagogică, să se fi convins, că între ce condiții este condamnat învățătorul a opera: școlile lipsite de recusivele necesare, elevii fără cărți.

De interesarea organelor din parohie față de școală, abia putem vorbi.

În câte cazuri, oamenii cred că serviciile aduse școlii se aduc personal învățătorului, și ast-mod în considerarea raporturilor încordate între preot și învățător, aceleiași se deneagă.

Avem la reședință o tipografie, avem bărbăți luminați, cari de ar emite un călduros apel cătră casele de păstrare, asociațiunile pentru cultura poporului, acelea ar sacrifica cu dragă inimă pentru tipărirea manualelor pe seama elevilor sârmani.

S'a vorbit cu atâta însufiețire pentru cultura acestui sârman popor, și totuși nu am ajuns nici măcar a pune în mâna generației prezente sârmane un Abecdar gratuit.

Dorim să ni-se arate, în câte parohii ale diecesei s'a susceput în preliminarul vro sumă pentru procurarea cărților?

Oare ven. consistor nu ar pute impune exoffo o modestă sumă de 10 fl. pentru fie-care parohie.

Biserica s'a ridicat la aceeași însufiețire pentru neam, de a ridicat școlile, a calificat învățătorii, se poate ca pentru mijloacele de instrucție să nu se poată însufieți?!

b. Bibliotecile.

Pedagogia științifică chiamă învățătoria la progres continu. De unde vom ține paș cu lumea progresistă în ale inovațiilor și reformelor didactice, când ne lipsesc cu desăvârșire mijloacele. Din dotăția de 3—4 ori chiar și 500 fl. abia poate învățătorul vegeta în ale existenței, necum să sacrifice pentru cărți de specialitatea sa.

De biblioteci școlare, nici că putem vorbi. Este deci supremul timp ca ven. consistor să întemeieze și augmenteze pretutindeni biblioteci școlare, impunând exoffo oare-care sumă în preliminarele culturale, grijind totodată a-se compune un conspect al opurilor didactice, cari sunt a-se procura.

Ce studiu interesant și meritos ar fi arangierea datelor statistice despre starea bibliotecilor școlare în dieceș!

3. Școlile de repetițiune, școlile economice. Economia progresistă a chemat societatea economică la noue inovațiuni și reforme.

Vedem cum statul a înțeles această voce a timpului, și pretutindenea a inactivat școlile de repetițiune economice; în care scop în tot anul a ținut cu învățătorii cursuri de pomărit, lăptărit, agronomie etc. Au început oamenii să înțeleagă că învățământului trebuie să i-se deie o direcție mai practică reală.

Nu mai noi, păstorii și conducătorii unui popor eminent agricol, stăm până ce alții vor exploata totul, până vom ajunge la ruină totală.

Avem și noi bițele școlile de repetițiune, cari numai nume au, căci de fapt nu avem plan de învățământ, dar cu atât mai puțin manuale corespunzătoare.

Despre cursuri pentru învățători — nici idee. Ne vor reflecta, să participăm la cursurile statului, dar în acelea pro primo nu ne primesc, ear de altă parte, fiind propunerea în limba maghiară, nu toți vor avea folos.

Aceasta o recunoaște și oficiosul „Gyümölcs kertészet“ Nr. 14, în care vorbind despre cursul de pomărit dela Cluș zice, că din 20 învățători, abia 5 au depus laudabil examenul, căci ceilalți fiind sași și români, nu au înțeles deplin prelegerile ținute în limba maghiară.

Dorim și așteptăm, ca ven. consistor să binevoiască a convoca pe cei mai distinși învățători ai diecesei în o anchetă, căroră să le concreadă elaborarea planului de învățământ, a proiectului pentru înființarea școlilor de repetițiune economice, a manualelor necesare, precum și a cursurilor pentru calificarea învățătorilor deja în funcție.

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI“.

NOROCUL D-LOR MULLER.

— Humoresc. —

(Urmare.)

Conversația lor deveni tot mai gingașă și mai aventată.

Noi însă vom înceta a mai fi indiscreți și a urmări mai departe conversația tinerei părechii.

În ziua următoare dl Anton Müller se prezentă la birou, frizat, cu barba tunsă și în vesminte curate; — colegii îl priviau cu mirare, căci era ceva neobișnuit, a'l mai vedea și pe el cu toaleta în ordine.

„Frate Alfred“, zise Anton. „Te rog împrumută-mi pe după prânz uniforma ta, căci uite, trebuie să fac vizită unei familii distânse. Eu, cum bine știi, n'am uniformă, ear fracul meu nu mai este potrivit pentru saloane. Sunt într'o perplexitate ne mai poimentă. — Așa-dar... da sau ba?“

„Cu plăcere, frate Anton, dar gândeste că ești cu mult mai robust decât mine! „Prostie! — n'are a face!“

Și într'adevăr, în cas de nevoie, e bine așa, căci când cum era, nu trebuia să-și mai încheie uniforma, care și albeum își trada pe purtător.

Astfel dl Müller o luă la sănătoasă, și dintr'o stradă într'alta, ajunse la locuința inspectorului-suprem.

După o bătaie mai stângace în ușă i-se deschise. Un servitor îl anunță și apoi îl conduse în salon.

„Ce poftiți?“ Il întrebă Doamna casei — pururea zimbândă, — însă cu o rezervă oare-care.

„Ce poftesc? Absurditate! — sunt învitat. Ieri, am avut fericirea, Doamnă — a fi salvatorul fiicei... pardon a D-șoarei, fiica D-voastră — am voit să zic“.

Cu toate că modul de vorbire al d-lui Müller era cam necuviincios, totuși D-na de Viesenberg își exprimă adâncă sa mulțumire pentru nobila lui faptă, regretând totdeodată absentarea bărbatului ei.

„Te rog, ocupă loc“.

Dl Müller, ce-i drept, n'ar fi șezut bucuros, însă provocat fiind, nu întârziă a face unele încercări spasmodice de a sedea, însă durere! pantalonii nu-i dau voie... nu se poate...

„Scuzați, mă rog!“ — gângăvi dl Müller perplex — „deși e absurd — dar nu pot șe-

dă; — am un morb atât de curios, încât... nu-mi permite, ba de multe-ori mă aduce chiar într'o dispoziție elegică“.

„O, cât te comătimești! Aproape la dispoziție elegică — nu cânti cum va la gitară, d-le Müller?“

„Moft, nu joc decât șach“.

Văzând d-na casei, că tinărul Müller nu cunoaște nici un instrument — ba ghitara — instrument favorit al ei, o așta de moft! Se supărase foc. După câte-va minute dl Müller fu concediat.

Îndată-ce inspectorul suprem s'a reîntors din călătorie, prima sa întrebare a fost, dacă s'a prezentat salvatorul fetei?

„Da“, răspuse d-na de Viesenberg, „dar, drept vorbind, nu-i tocmai lucrul mare de el; Inchipuște-ți, dragă — căutarea la gitară pentru el e numai un moft — o absurditate, și afară de aceea — niște însușiri — știi?!“

Poartă o uniformă de totului tot strimțată, n'are astempăr și în sfârșit — ziulica întregă joacă șach“.

„Șach? și joacă șach? Atunci e omul meu; de acela mă voiu îngrijii eu; am să'y fiu recunoscător“.

Și într'adevăr, el și făcu pașii necesari. Nu întârziase a-și trage însuși informații de la șeful gărei asupra conduitei lui Müller.

„Ah, dle Inspector suprem!“ esclama dl Ziffermann, sărind de pe scaun, ca mușcat de șerpe. „Mă simt foarte... ce onoare deosebită?! Vă rog a ocupa loc! Nu pe acela — pe canapeaua de pliuș, — dacă mi-e permis a Vă ruga“.

„Spune-mi, d-le șef, te rog, ce conduită are dl Müller?“

„Care Müller, căci sunt doi?“

„Care Müller? Ei, asistentul“.

„Pardon, dle Inspector, dar ambii sunt asistenți; — unul se numește Anton, ear celalalt Alfred“.

„Pcatele mele! De mi-y crede, nu știu — se numește Anton sau Alfred?“

„Să nu-y chem cum-va?“

„Ah, nu, lasă, poate vom pute ajunge pe altă cale. Uite — cât știi, el poartă uniforma de totului tot strimțată“.

„O, acela e Alfred!“

„E cam neastempărat“.

„Da, da, consună!“

„Apoi mai e și șachist“.

„De minune, e Alfred sigur! Dacă e să'mi dau părerea, apoi numai bine pot zice de el. — E un tinăr talentat și foarte harnic, numai — cum ați amintit și D-Voastră, — jocul de șach, acel nefericit joc de n'ar fi — și apoi, mai e și amoretat!“

(Va urma.)

Special cătră Prea S. Sa, Ilustrul cap al diecesei, îndreptăm rugarea noastră, să binevoiască a consulta în sinceritatea unui părinte învățătorimea cea deamănă, a o chema la sine, a o consulta și asculta în chestiuni de școală; asigurându-l, că atunci nu va fregeta nici odinioară, ca și marele Napoleon care a zis: „Când am demis din Tu lerit pe Fulton, și n'am dat ascultare cuvintelor sale, am lăpdat coroana împărătească de pe cap.”

Nu înțelegem, pentru care motiv, numai la noi au tras consilierii curților episcopesci, adevărat mur chinat, între prelați și învățătorimea bisericească!

Sunt triste și dureroase atari nenorocoase raporturi între părinte și fiu, și plane, împreună-lucrători în viața Diui; ele vor instrăina și mai mult învățătorimea, care străină și disprețuită se va simți în biserică străbunilor săi, pentru care s'a jertfit.

Amicul culturii

(Va urma.)

NOUȚĂȚI

Arad, 21 August u. 1899.

Monarhul în Ungaria. Majestatea Sa Monarhul nostru pe la mijlocul lunii Septemvrie va face o călătorie prin ținutul Balatonului. În calea aceasta în ziua de 13 Septemvrie va sosi în orașelul Papa, ear' de aci va pleca la Csotha, unde va lua parte la manevrele militare de acolo.

Suveranii României vor pleca dela Sinaia Joi, în 24 l. c. n., în străinătate, unde vor petrece mai multa săptămâni. La Ragaz și Abazia vor sta câte trei săptămâni, ear' la Sigmaringen câteva zile și pe la sfârșitul lunii viitoare se vor întoarce earăși în țară, luându-și reședința în București.

Societatea pentru fond de teatru român și „Asociațiunea.” Unul din momentele cele mai sublimale ale adunării generale din Seliște a „Societății pentru fond de teatru român” a fost salutul „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român”, manifestat prin o delegațiune în persoanele dlor Zaharia Boiu și Dr. Cornel Diaconovich și exprimat prin graiul celui dintâiu. Comitetul „Societății, aprenând bunele intențiuni ale comitetului „Asociațiunii”, de a face astfel începutul unui contact mai durabil între aceste două Societăți române de cultură, în ședința sa, ținută la 20 Iulie (1 August) în Seliște, a delegat din partea sa pe dnu Iosif Vulcan, președinte și Dr. Ioan Mihu, membru în comitet, ca să reprezinte Societatea pentru fond de teatru român la adunarea generală dela Deva a „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român.”

Mofturi. Bietul egumen A. Hamsea, strimtorat la părete prin articolul „Abusurile din Mănăstirea Hodoș-Bodrog”, se căsnește, de te prinde mila, ca să se desvînătească de abuzul și volnicia săvârșite cu tunderea celui mai nou călugăr, dar nu poate aduce în favorul său nici un canon, nici un ș din statut, ci numai „mofturi” cu care umple patru coloane din decăzuta revistă „Biserica și Școala”, și cu mofturi noi nu ne ocupăm. Raportul despre isprăvile sale în mănăstire, d'abia acum, în urma denunțurilor noastre, l'a prezentat Episcopului diecesan, și a-

vem informația, că în timpul cel mai apropiat P. S. Sa Iosif Goldiș va face ordine și regulă atât în mănăstire, cât și în redacția dela „Biserica și Școala”, căci, repetim, e organ oficial al diecesei, nu loc de acur-gere pentru murdăriile „neamurilor”.

Dșoara Agata Bărsescu. Renumita noastră tragediană, dșoara Agata Bărsescu, a jucat zilele trecute în teatrul german din Brașov. De acolo va face un turneu artistic cu trupa Bauer prin mai multe orașe din Transilvania și anume la Bistrița, Sibiușoara, Mediaș, Orăștie etc. La toamnă se va duce la București, unde va debuta românește în Teatrul Național, la expresă dorință a reginei Elisabeta. Din București, precum aflăm din „Gazeta Transilvaniei”, artista va face un alt turneu artistic prin America, apoi va juca trei ani de zile în noul teatru din Hamburg de sub conducerea contelui Carol de Berger. Ne bucurăm de succesul artistei, însă bucuria ni-ar fi mai mare, dacă am pute să anunțăm, că din București n'are să se mai întarcă la Thalia străină, ci că rămâne să fie cea mai mare tragediană a scenei române.

Monumental episcopului Teutsch. Sămbăta trecută (19 l. c. n.) a fost desvâlit în Sibiu cu mare solemnitate monumental decedatului episcop al Sașilor, Dr. G. D. Teutsch. Intre alți participanți la festivitate au fost reprezentate nu numai cele două universități din Ungaria, ci și câteva din Germania.

Limba română la școlile din Panciova. Ni-se scriu următoarele: La școlile comerciale, civile și la gimnasiu, cum și la celelalte școli inferioare din Panciova, nefiind catedră de limba română, școlarii români sunt siliți să învețe limba sârbească în locul limbii lor materne. Impregiurarea aceasta e cu atât mai tristă și mai nesuferită, cu cât se știe, că în ținutul Panciovei Români sunt în număr de vr'o 40—50,000, pe când Sârbi din același ținut nu fac nici jumătate din cifra aceasta. În fața acestei stări de lucruri și îngrijeați de soartea în viitor a odraslelor neamului nostru din aceste părți, fruntașii români din giurul Panciovei a subșternut la ministrul de culte și instrucție publică o rugare, pentru înființarea unei catedre de limba română la școlile publice din acest oraș. Cererea e cât se poate de justă și rezultatul ei se așteaptă cu îndreptățită nerăbdare.

Ne bucurăm din inimă, constatând această mișcare salutară și fapta românească a fraților noștri din ținutul Panciovei. Fie, ca stăruința lor să-și ribă succesul dorit.

Teatru permanent în Arad. De ce nu? Are statul bani destui — pentru distracțiile patriotice! Mai zilele trecute comisia orășenească pentru afacerile teatrului a hotărât, să ceară de la guvern o subvenție mai mare pentru personalul teatrului maghiar din Arad, care în anul viitor deja — permanent are să fie. Așa vreau patrioții din loc, și așa trebuie să fie! În cunoscuta lor modestie, domni din Arad deocamdată numai 20.000 de coroane au mai cerut ca subvenție anuală din vistieria comună, și apoi — las' pe ei; dintre orașele din provincie Aradul va fi cel dintâiu cu teatru maghiar permanent. — Clădirea teatrului de vară au s'o înceapă chiar acum în proximele săptămâni.

Bine, bine: dar' cum rămâne cu școlirea celor 10 000 — 20.000 de copilași maghiari de pe la Szolnok și Szabadka, cari mereu strigă după școală?

Advocat român în Constantinopol. Dl Constantia D. Metta, Român macedonean, și-a susținut tesa de licență în drept la facultatea din București. Subiectul tesei d-sale este: „Originea și evoluția proprietății, cu o privire generală asupra proprietății în dreptul musulman”. E unica

tesă în acest sens, tratată la acea facultate de drept. După cum aflăm, tinerul licențiat se va stabili în Constantinopol, unde va îmbrățișa profesiunea de avocat.

Petrecere cu joc. Ni-se scriu următoarele rinduri: Tinerimea română din giurul comunei Talpoș, din com. Aradului, a dat Duminecă, în 13 August st. n. a. c., o petrecere împreună cu joc în salele școlii gr.-or. române din Talpoș, pentru ajutorarea sfintei biserici de acolo. Petrecerea improvisată s'a început la orele 8 seara cu frumosul joc „Ardeleana” și a ținut până la 6 ore dimineața când, veseli s'au întors fiecare la ale sale. Prezenți au fost: 1. Cununa domnișoarelor: Rozica Angelina din Apateu, surorile Bauda din Diarac, Riza și Eugenia Braun din Talpoș, Eliza Bruchmann din Arad, Mărioara și Vera Chirilovicu din Mișca, Ana Cioanea, din Șepreuș, Florica Frențiu din Talpoș, Veturica Huf din Apateu, Vilma Leu din Talpoș, Irina Martin din Socodor, Vet. Moga din Răbăgan, Veturia Mladin din Chișineu, Florica Popa din F. Teut, Nuțica Russu din Talpoș, Cornelia și Georgina Selegean din Talpoș, surorile Szabó, Carolina Sturza din Șepreuș, Rozalia Waldmann și Etelca Weitz din Talpoș. 2. Cununa doamnelor: Angelina din Talpoș, Blaga din Tulca, Bejan din F. Teut, Braun din Talpoș, Bauda din Diarac, Cioanea din Șepreuș, Chirilovicu din Mișca, Daul din Șomoșcheșiu, Frențiu, din Talpoș, Olah din Talpoș, Pervu din Șepreuș, Popovici (costum național), Russu și Seleg. din Talpoș, Huf din Apateu, Sturza din Șepreuș, Teorean din Apateu, Waldmann și Weitz din Apateu, A. Leu din Bătar, I. Len din Talpoș. Cu ocaziunea petrecerii s'au făcut următoarele suprasolviri: Dr. Paul Heves din Talpoș 2 fl.; familia Angelina și Teorean din Apateu 2 fl.; Carol Cabdebo din Talpoș 1 fl.; Stefan Lacoș din Tincea 1 fl.; familia Chirilovicu din Mișca 1 fl.; Iustin Petruț din Șepreuș 1 fl.; Hermann Géza din F.-Bator 1 fl.; familia Frențiu din Talpoș 50 cr. și George Firbu din F.-Bator 50 cr. Primească deci toți sus însemnații suprasolvenți ca și toți participanții, sincerele mulțumite ale comitetului arangiator.

Talpoș, la 14 August 1899.

Unul din comitetul arangiator.

Evenimentele din Franția.

Procesul Dreyfus.

În ședința de Sămbătă, 19 c., căpitanul statului major Cuignet a fasonat în mod extrem de îngreunător pentru Dreyfus. Amândoi adevă au fost odată împreună în același biuro. Se întâmpla adese-ori, în 1893, că Ovreiu li ceru căp. Cuignet informațiuni și asupra lucrărilor ce la execută martorul, privitor la minele de sub căi ferate, menite a pute fi aruncate în aer, când ar cere-o necesitatea războiului. Și lui Dreyfus li era concretă o parte a acestor lucrări, dar el voia să fie, zise, informat pe deplin. Cuignet îndeplinește dorința colegului, care-și făcea și multe însemnări; acestea însă, mai târziu nu s'au găsit la Dreyfus. Amănuntele acestei fasonări și modul cum o povestea martorul, au făcut adâncă impresie asupra tuturor.

Căpit însăși încă mai multe întâmplări și indicii, care-l întăresc în convingerea; că Dreyfus e vinovat. Vorbind de dosarul secret, spune între altele: „Într'insul tribunalul poate găsi astfel de documente, care dovedesc vinovăția lui Dreyfus”. Ca mușcat de șerpe acusatul strigă cu înverșunare: „Asta e minciună patentă”. (Se produce emoțiune în sală).

A doua senzație în fasiunea căp. Cuignet erau cuvintele lui aruncate îndată la începutul ședinței, anume „Telegramele ce vin din Ems toate sunt false!”

Explicația acestor cuvinte e următoarea: E lucru cunoscut, că Bismarck, în 1870, falsificase la sosirea ei în Berlin, o depeșă a ambasadorului francez, care petrecea atunci în scaldă dela Ems; ear pe baza acestei depeșe falsificate se hotărîse împăratul Wilhelm I, atunci noma regele Prusiei, a declara Franței războiul. În dosarul secret al afacerii Dreyfus, se asigură, că există și o copie a unei scrisori a atașatului militar dela ambasada austro-ungară la Paris, col. Schneider, în care scrisoare ar sta, că „la cancelariile diferitelor ambasade ar fi oamenii convinși despre vinovăția lui Dreyfus”.

Col. Schneider, care petrece acum în Ems, aflând că la tribunalul din Rennes se pomenește despre o atare scrisoare ce i-se atribue, telegrafase ziarelui „Figaro”, declarându o falsă, apocrifă. Et bine, căp. Cuignet face aluzie la cele două depeșe din Ems, declarând astfel și pe aceia a colon. Schneider de falsă. „Ba, zice, dacă se va ține morțiș pe lângă desmintirea lui Schneider, noi suntem în pozițiune de a pute dovedi autenticitatea documentului ce se află în dosarul secret și e desmintit prin depeșă.” (Emoțiune mare în sală). Mai departe spune Cuignet: „Noi foarte bine știm, că colon. Schneider, cu colegii săi din tripla alianță se află într'o poziție piezișă. Da, el trebuie să desmintă-țesească, dar pentru aceea totuși e mai bine, dacă nu o face.”

Vorbește încă și mai departe despre col. Schneider și desmintirea lui, strînd cea mai mare senzație, astfel încât comisarul guvernial, major. Carriere s'a văzut silit a „protesta contra fasiunel căp. Cuignet privitor la oficerii străini, cari îndeplinesc acum misiuni reprezentante diplomatice în Franția”.

Au mai fasonat sămbăta doi generali: Boisdeffre și Billot, cari amândoi aduc dovezi despre vinovăția lui Dreyfus.

Suprindere produce însă, că colon. Du Paty de Clam, unul din martorii cardinali de la 1894, nu vrea să vină a mărturisi și s'a făcut bolnav. Tot astfel și Esterhazy, care petrece în străinătate și nu vrea să vină acasă, deși are salvus conductus din partea guvernului.

Complot contra Republicei.

Guérin cu ai săi 31 camerazi și nu s'au predat încă. Li s'a tăiat conductul de apă.

ECONOMIE.

Grâne.

19 August.

	Arad:	B.-Pesta:
Grâu Aprilie fl.	8.10—8.10 fl.	8.72—8.95
„ mai slab „	7.70—7.90 „	8.45—8.46
Cucuruz Aug. „	4.60—4.80 „	4.74—4.79
„ vechiu „	„	4.60—5.25
Orz vechiu „	5.80—6. „	5.60—5.80
„ nou „	5.10—5.20 „	5.45—5.97
Săcară Aug. „	5.90—6. „	6.50—6.70
„ pe Oct. „	7.50—7.70 „	6.71—6.72
Ovăs Aug. „	4.60—4.70 „	5.80—6.00
„ Oct. „	— „	5.24—5.28

Cursul pieții din Arad.

Din 26 Iulie n. 1899.

Hârtie-monetă română	Cump. fl.	9-48	vând	9.52
Lire turcești	„	„	„	„
Imperiali (15 R. aur)	„	18.90	„	19.—
Ruble rusești 100 k	„	126.—	„	127.—
Galbeni	„	5.58	„	5.68
Napoleon-d'or	„	9.48	„	9.55
100 Marce germane	„	58.50	„	58.95
Livre sterling	„	11.90	„	12.50

Pei lucrate:

prima Einsatz-Terzen	10—13 Kl	fl. 138.—142
„	14—20 „	143.—148
„ Zweisatz	20—22 „	133.—135
„ Dreisatz	22—24 „	140.—142
„	25—26 „	143.—145
„	26—30 „	145.—146
„ de bivoli	28—32 „	142.—144

Semințe:

Trifoiu roșu:	„	98 „	87.—43.—
Lucernă: ung.	„	„	40.—43.—
„ ital.	„	98 „	45.—47.—
In, după calitate	„	„	10.50—11.—
Ulei de napi	„	„	33.—
Petrol american rafinat	fl. 22.50	100 kl	„
„ rusesc	„	20.—	„
„ de Orșova	„	19.—	„
„ de Brașov	„	18.—	„
Spirt grob pentru rafinat	fl. 16.50—16.75	„	„
Lână: de vară	„	fl. 90.—92	„
„ vântată	„	90.—98	„
„ albă	„	108.—114	„

Spirit:

29 Iulie.

Spirit rafinat; cu toptanu	55.50
„ „ cu micu	56.50
„ brut cu toptanu	54.50
„ „ cu mic	55.50

Editor: Aurel Popovici-Bărcănuș.
Redactor responsabil Ioan Eusan Sîrbănuș

Biblioteca Noastră

Apare în Caransebeș.

Director: E. Hodoș.

Au apărut:

Nr. 1 S. S. Secula, Realități și Vișări, novelete

Nr. 2. Iosif Bălan, Iancu de Hunyad.

Nr. 3—4. G. Coșbuc, Versuri și Proză, cu portretul autorului.

Nr. 5. Gr. M. Alexandrescu, Fabule alese.

Nr. 6. N. Macovișteanu, Dela Sat, piesă teatrală pentru popor,

Nr. 7. Zotti Hodoș, Intocmai! comedie franceză.

Nr. 8—9. O. G. Lecca, Istoria Țiganilor, cu portretul autorului.

Nr. 10. E. Hodoș, Convorbiri Pedagogice.

Nr. 11—12. E. Hodoș, Cântece Bănățene, cu răspuns dlui Weigand

Nr. 13. E. Hodoș, Cântece Cățânești, cu portr. lui T. Doda.

Nr. 14. G. Ciăciunescu, Copii de găsit, snoave, cu portr. autorului.

Nr. 15—17. Iosif Bălan, Numiri de localități.

Nr. 18—22. Zotti Hodoș, Poftă bună! Carte de bucate.

Nr. 23—26. P. Drăgălina. Din Ist. Banatului Severin I.

Nrele viitoare: Din Istoria Bănatului Sev. de P. Drăgălina.

P. II. Severinul sub principii Transilvaniei până la căderea sa în mâinile Turcilor (1658).

P. III. Resboaiele între Austria și Turcia pentru eliberarea Severinului

P. IV. Înființarea regimentului valaho-illiric, mai târziu romano-banatic nr. 13. (1767—1872),

Partea I. a apărut.

Celelalte au să apară pe rând. *Cei ce doresc să li-se trimită, sunt invitați a ne înștiința, ca să știm câte exemplare să tipărim.*

Direcția.

Gramatica Română, pentru învățământul secundar, de Ioan Petranu, profesor la seminarul român gr. or. din Arad. Partea I. Etimologia. A apărut în a doua ediție, ceea ce încă dovedește valoarea acestui bun manual de școală și buna primire de care prima ediție s'a bucurat din partea celor competenți. — Prețul e 1 fl. și se poate procura dela autorul din Arad, în a cărui editură a apărut. — Manualul este aprobat și din partea ministrului ungu-resc de culte și instrucție publică.

Curs complet de Limba franceză (Metoda I. Fetter.) de Arseniu Vlaicu, directorul școlii comerciale române din Brașov. Partea I. și II. A apărut în editura librăriei H. Zeidner în Brașov. — Prețul unui exemplar broș. fl. 1.20, legat fl. 1.40.

Librăria-editoare H. Zeidner vestește, că, atât la procurarea acestei cărți, cât și privitor la toate operele scoase în editura sa, la comanda de fiecare 10 exemplare dă câte-un exemplar rabat. Așa, comandând 10 exemplare, se dau 11 exemplare, la 20 se dau 22; la 30 exemplare — 33 etc.

„Principiile politice” (după Dr. Fr. de Holtzendorff) de Teodor V. Pacățian. Formatul 8° mare, cuprinsul 290 pagini, tiparul curat și cețef. Prețul 2 fl. A apărut în institutul „Tipografia” din Sibiu. În cartea aceasta, de nețăgădută valoare literară, sunt tratate cu multă competență teme din domeniul politice, precum: Politica e — știință. Politica e — artă. — Conexiunea științei și a artei de stat în procesul politic. — Raportul dreptului pozitiv cu politica. — Conflictele între mănăuarea dreptului și a politice practice. Raportul între morală și politică. — Scopurile ideale de stat. — Scopurile reale de stat. — Scopul de putere națională al statelor. Scopul de drept individual în stat. — Scopul social-cultural al statului. — Armonia scopurilor de stat.

O recomandăm cu căldură publicului român, iubitor de literatura științifică, în special însă celor ce, conform poziției lor sociale, sunt chemați să fie conducători politici ai poporului nostru. De vânzare se află în librăria institutului „Tipografia” din Sibiu.

Conferințele învățătoarești, este titlul unei cărți de 212 pagini apărută în tipografia archidieceșană din Sibiu. Conferințele învățătoarești din archidieceșana ortodoxă română a Transilvaniei ținute în 18/30 și 19/31 August 1898 sunt publicate de comisariatul consistorial. La sfârșit se află trei lucruri mai bune și anume: „Istoricul treptelor formale, respective metodice, ale învățământului.” „Istoria naturală în școala populară” și „Remunerațiunile și pedepsele în școală”

Bibliografie. „Carol I.” dramă națională în cinci acte, de Traian Victor Teranu, a apărut la București în tipografia M. Tickes, și constituie o lectură interesantă. Ea se petrece în timpul războiului pentru independență (1877—78) și începe expunerea motivelor de războiu, decurgerea războiului și terminarea lui.

Cartea plugarilor de Ioan Georgescu costă 25 cr. se poate procura dela Tipografia „Aurora” din Gherla.

„Propedeutica filosofică” pentru învățământul secundar, de Gregoriu Fletosu, profesor la gimnaziul român din Năsăud. Partea I. Psihologia empirică, cu un adaus: buclăși de lectură psihologică. Prețul 80 cr. și se află de vânzare la autorul în Năsăud.

„Teoria Dramelor”, valorosul op literar-didactic, scris de dl Dr. Iosif Blaga, zelosul profesor dela gimnaziul român gr-or. din Brașov, se află de vânzare și la administrația ziarului „Tribuna Poporului” în Arad, de unde se poate procura pentru prețul de fl. 1.80, plus portul postal de 5 cr la exemplar. — „Teoria Dramelor” este, în adevăr, o carte de valoare, care cu plăcere și cu mult interes poate fi citită de fiecare membru al societății culte.

A apărut „LITURGIJA sfântului Ioan Crisostom” de Nicolae Ștef, inv. în Arad, ediția II. pentru cor mixt, cu mai multe priceșne, irmoase, și un adaus de cântec național. — Prețul unui exempl. 3 fl legat cu firme 50 cr. mult; se află de vânzare la administrația „Tr. Pop.”

La administrația

„Tribunei Poporului”

se află în deposit spre vânzare următoarele opuri și broșuri:

„Teoria dramei” de Dr. Iosif Blaga. Prețul 1 fl. 80 cr.

„Cuvântări bis. de Massilon traduse prin Ioan Genț. Prețul 2 fl. 50 cr.

„Lupta pentru drept” de Dr. R. Ihering traducere, de T. V. Pacățeanu Prețul 1 fl.

„Din vremuri apuse” de Iudita Secula, Prețul 50 cr.

„Juvenilia”, prosă și versuri de Sextil Pușcariu. Prețul 80 cr.

„Vieritul”, de Petru Vancu. Prețul 60 cr.

„Pribeag”, de I. Sceopul. Prețul 75 cr.

La facerea comandelor, cari se vor efectua prompt, rugăm a se adauge și spesele de porto postal.

Administrațiunea „Trib. Pop.”

„Românii Săceleni”, cauzele decadenței lor economice și mijloacele de îndreptare. Disertațiune de Ioan I. Lăpădat, tipărită de „desp. Brașov al Asociațiunii”. Broșură tipărită a fi cetită și în alte părți, nu numai în Săcele.

„Isvorul Precestei”, canon de rugăciune către Născătoarea de Dumnezeu, o carte folositoare tuturor creștinilor, estrasă din „Penticostar”. — Prețul 12 cr.

Monografia comunei bisericesti române gr. or. din Cetatea Brașovului. Sub acest titlu și cu ocaziunea sfințirii bisericei nouă a Sft. Adormiri din Brașov-cetate părintele protopop, dl Bartolomeiu Bărbulescu a scos de sub tipar un op istoric local, care, compus pe baza unor documente (în număr de 118) originale de un interes nu numai local, ci și de interes general românesc, conține monografia acestei comune bisericesti de la anul 1786 până în ziua de astăzi. Prețul acestui interesant volum de 276 pagini, tipărit pe hârtie fină, în octav mare, cu 11 ilustrațiuni, — este numai 1 fl. Opul se vinde în folosul bisericeii și e depus spre vânzare: la librăria I. Curcu, la firma Nepoșii Eremia, la epitropul bisericeii Teodor Spuderea și la autorul, în Brașov.

Tabloul (fotografie) celor cari au participat la adunarea generală a „Reuniunii învățătorilor români din dreapta Mureșului” ținută în Moneasa, este gata. El face cinste atelierului dlui Honisch din Arad. Cine voește să-l aibă, să se adreseze dlui Honisch István, Arad, Szabadság té. 3. Exemplarul costă 1 fl.

„Trei Doctori”, comedie într'un act, localizată din limba germană de Virginia A. Vlaicu. — Prețul 20 cr.

„Povești populare”, de cuprins moral culesse de S. Teodorescu-Chirileanu. — Prețul 8 cr.

„Pălăria Ceasornicului”, comedie într'un act de Mdm. Emile de Girardin, localizată de A. G. N. — Prețul 25 cr.

Toate patru se pot procura dela librăria Ciurcu din Brașov.

„Marșul studenților din Brașov” se numește o nouă compoziție musicală a tinerului maturisant dela gimnaziul român din Brașov, Iustin Cl. Iuga, care a dat și până acum frumoase probe de talentul său musical. Compoziția a apărut în editura autorului și costă 20 cr. Studentii însă o pot procura direct dela compositor, în Gherla, cu prețul jumătate.

— Din interesanta revistă „Foaia Pedagogică”, ce apare în Sibiu sub direcția dlui dr. D. P. Barcianu, au apărut Nr-ii 13—14 cu următorul cuprins: Cuvântare rostită la încheierea anului școlar 1898/99 la Seminarul Andreian, de prof. D. Comșa. — Disciplina școlară, de Nicolau Simulescu, director și învățător la școala din Apoldul-de-jos (Urmare). — Modele de lecțiuni: Fata săracului cea isteasă. Poveste de P. Ispirescu, de Dr. Petru Șpan. — Cari sunt cauzele, din cari nu prea progresăm în învățământul educativ în școlile populare dela sate? De inv. Paicu. — Din literatura școlară. — Informațiuni — Felurimi. — Corespondență.

„Drepturile, datorințele și responsabilitatea membrilor de direcțiune”, de Alfred Kormos, trad. de Constantin Pop, funcționar la „Albina”. Carte foarte importantă pentru membrii din direcțiunea tuturor institutelor de bani și a ori-cărora societăți pe acții. Costă 1 fl. 50.

Invitare la abonament

Deschidem prin aceasta abonament pe Quart. III respective semestrul II. 1899 la

„TRIBUNA POPORULUI”

Condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foii, sunt cele următoare:

în Monarchie:

Pe un an fl. 10.—
Pe 1/2 an „ 5.—
Pe 1/4 an „ 2.50
Pe o lună 1.—

Pentru România și străinătate.

Pe un an franci 40.—

NUMERII DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foale pentru popor, cu 2 fl. pe un an, având o întindere de 8 pagini: cele 4 pagini ale foii de zi, plus un adaus popular de 4 pagini.

Administrația

„TRIBUNA POPORULUI.”